

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

för Svenska kyrkan i Stenungsund

Svenska kyrkan i Stenungsund vill vara en öppen och enkel gemenskap där tron på Jesus Kristus märks i ord och handling.

FÖRORD

Vad är en församlingsinstruktion (FIN)?

Kyrkoordningen säger att det i varje församling i Svenska kyrkan ska finnas en församlingsinstruktion. Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion, detta gäller t.ex. Stenungsunds pastorat som ju består av Norums och Ödsmåls församlingar. Församlingsinstruktionen ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Göteborgs stifts domkapitel.

Hur tog vi fram vår församlingsinstruktion?

En styrgrupp med sex personer utsedd av kyrkorådet träffades regelbundet under arbetets gång. Gruppen bestod av kyrkoherden, ytterligare två anställda, kyrkorådets ordförande och ytterligare en ledamot i kyrkorådet.

I arbetet med vår FIN ville vi göra så många personer som möjligt delaktiga:

En enkät utformades av styrgruppen och delades ut i olika verksamheter, i samband med gudstjänster och i några sammanhang ute i samhället. En särskild enkät med något omformulerade frågeställningar delades ut till barn. Totalt 300 svar inkom, varav 88 barn. Enkäten gav oss kunskap om vilka av pastoratets verksamheter de svarande tyckte var viktigast för dem.

Vi bjöd in till en öppen församlingskväll om FIN. I samarbete med Sensus hölls ett samtal om kyrkans identitet och framtid. Tankar och synpunkter samlades in från deltagare och togs vidare till styrgruppen och skrivarbetet. Förtroendevalda inbjöds särskilt.

En presentation av resultatet från enkäten och lägesrapporter om arbetet med FIN gavs vid några tillfällen till kyrkoråd och kyrkofullmäktige, och de förtroendevalda gavs möjlighet att ge återkoppling till arbetet. Samtal i olika konstellationer i personalgruppen gav värdefulla bidrag till utformandet av FIN.

OMVÄRLDSBESKRIVNING

Stenungsunds pastorat präglas av både kust, landsbygd och stad och utgör en stor del av Stenungsunds kommun (ca 65% av kommunens 26 500 invånare).

Norums församling är den befolkningsmässigt största och omfattar tätorten Stenungsund samt öarna Stenungsön och Stora Askerön. Ödsmåls församling består av den mindre tätorten Ödsmål med närliggande landsbygd.

En kraftig befolkningsökning har präglat pastoratet sedan 1960-talet då de kemiska industrierna byggdes. Det har gjort att antalet medlemmar i Svenska kyrkan inte minskat lika mycket som på andra platser i landet.

Kommunens befolkning antas öka i ännu högre takt de kommande åren till följd av ett ökat bostadsbyggande.

En stor andel av de nyinflyttade tros vara i åldern 25-40 år och antalet småbarn förväntas därmed öka. Vid utgången av 2027 pekar prognosen på att 32 000 personer kommer att bo i kommunen.

Norums församling är det område som beräknas växa kraftigast.

I Ödsmåls församling planeras inget bostadsbyggande och befolkningen tros förbli i stort sett oförändrad.

Arbetsmarknaden domineras av den stora kemiindustrin och många mindre företag inom teknik och servicebranschen som är beroende av dessa. Stenungsund är ett ekonomiskt gynnat samhälle med en arbetslöshet på ungefär halva nivån jämfört med övriga länet.

Medelinkomsten är ca 12% högre än i övriga landet medan andelen personer med eftergymnasial utbildning är något lägre än i övriga landet.

I relation till arbetsmarknaden och gymnasiestudier finns en stor in- och utpendling i Stenungsunds kommun. Över 6 000 personer pendlar dagligen i varje riktning. Det gör att

pastoratet i stor utsträckning har olika individer att relatera till under dag och kvällstid. Stenungsund är en centralort också för Tjörn och Orust när det gäller handel och service.

Skolorna i pastoratet består av sex kommunala och en fristående grundskola, en stor kommunal och en fristående mindre gymnasieskola.

Kommunen planerar för en tredje grundskola för åk 7-9 i Hallerna. Samverkan kring elevhälsa och krisberedskap finns på Nönsnäs-gymnasiet och goda kontakter finns med personal på grundskolorna.

Möjligheterna till en aktiv fritid är goda i Stenungsund. Inom pastoratets gränser finns en stark idrottsrörelse med stor barn- och ungdomsverksamhet. Här finns också en kulturskola och ett rikt föreningsliv.

Ur ett interreligiöst perspektiv finns många traditioner och religioner representerade på individnivå i Stenungsund, men inga av de stora världsreligionerna finns i organiserad form inom pastoratets gränser vilket troligen beror på närheten till större städer. Däremot finns en församling med Jehovas vittnen.

Ur ett ekumeniskt perspektiv finns pingstförsamlingen Kristet Center Väst, samt Kopperskyrkan som tillhör Equmeniakyrkan.

OMVÄRLDSANALYS

Stenungsund är på många sätt ett ungt samhälle även om kyrkorna i Ödsmål och Norum har medeltida rötter. Många som bor i pastoratet är inflyttade och saknar en lokal social förankring. Detta präglar gudstjänstliv och församlingsverksamhet genom att öppenheten och flexibiliteten är stor.

För de som bytt bostadsort är lokala traditioner inte så starka. Rätt förvaltning kan denna öppenhet berika vårt gudstjänstliv.

Den stora inflyttningen till pastoratet innebär både möjligheter och utmaningar. Vår förhoppning är att inflyttningen möjliggör att antalet kyrkotillhöriga inte minskar avsevärt. Detta ger oss även i fortsättningen förutsättningar att kunna bedriva en god verksamhet. Ett växande samhälle ger också goda möjligheter till fortsatt samverkan med kommunala och fristående institutioner, företag och föreningar.

Utmaningen består i att välkomna nyinflyttade till pastoratet. Vi behöver tänka i nya banor kring hur vi relaterar till nya medlemmar. En åldersgrupp som förväntas öka är 25-40 åringar. Denna åldersgrupp är svår att nå och besöker i låg utsträckning gudstjänster och kyrkans verksamheter. Därför behöver vi fokusera på vår relation till dem.

Att kemiföretagen spelar en stor roll i Stenungsund gör att vi fortsatt vill arbeta vidare med pastoratets Kyrka-Arbetsliv, där också kommunen, polisen och näringslivet finns representerade.

I relation till olika samhällsaktörer behöver vi också föra fler existentiella och teologiska samtal om vår tids miljöfrågor. När vi samtalat med barn och unga, utmärker sig miljöfrågan som den viktigaste.

”Rätt förvaltat kan denna öppenhet berika vårt gudstjänstliv.”

PASTORALT PROGRAM

I varje ny tid behöver evangeliet om Jesus Kristus tolkas och levandegöras. När vi nu beskriver den grundläggande uppgiften under de fyra rubrikerna gudstjänst, undervisning, diakoni, och mission så är det en förenkling. All verksamhet i Stenungsunds pastorat bär drag av den enda grundläggande uppgiften.

Gudstjänst

Gudstjänsten är centrum för församlingens liv. Den är en källa till inspiration och kraft men också en plats för gemenskap och teologisk fördjupning.

Vi längtar efter att bli fler som firar gudstjänst och vi vill att gudstjänstlivet skall präglas av delaktighet och ideell medverkan. Detta gäller såväl barn och ungdomar som vuxna. Vi värdesätter den musikaliska rikedom som finns i pastoratet och gläds över de ideella körsångare som finns i alla våra kyrkor.

I pastoratet firas söndaglig huvudgudstjänst, oftast i två kyrkor, ibland i tre. Ödsmåls församling firar sedan många år mäsas varannan söndag och gudstjänst varannan söndag.

I Norums kyrka och Kristinedalkyrkan firas alltid gudstjänst i mäsas form.

I samband med den nya kyrkohandboken för Svenska kyrkan som togs i bruk 2018 har vi valt

att kalla våra traditionella musikgudstjänster för *"Musik i kyrkan"*. Dessa innehåller alltid någon form av förkunnelse och psalm men uppfyller inte alltid handbokens ordning för huvudgudstjänst. I Ödsmåls församling, som bara har en kyrka, finns därför behov av att en gång i månaden kunna fira gudstjänst i annan form än huvudgudstjänstens.

Under vardagarna firas många gudstjänster; veckomässor i Kristinedalkyrkan, barn och familjegudstjänster i Norum, kyrkliga handlingar i alla kyrkor samt gudstjänster på de äldreboendena.

Vid sidan av de utannonserade gudstjänsterna är andakter ett givet inslag i olika verksamheter.

I varje kyrka finns en gudstjänstgrupp bestående av kyrk- och gudstjänstvårdar. De skall, under prästs ledning, bereda och utforma gudstjänstlivet tillsammans med musiker, diakoner och församlingspedagoger. Här är barnperspektivet särskilt viktigt så att barn och unga får en central plats.

Det är också viktigt att pastoratets olika delar finner och utvecklar sin egen identitet och sina uttryck inom ramen för kyrkohandboken. På så sätt blir variationsrikedom större i pastoratet och gemenskapen runt varje distrikt/församling fördjupas.

Undervisning

All undervisning har sin utgångspunkt i Jesu liv och lära och kan ses som dopundervisning. Vi har en god verksamhet för barn och ungdomar i form av gruppverksamhet för låg- och mellanstadiebarn samt konfirmandundervisning, ungdomsgrupp och ledarprogram för unga ledare. I dessa grupper påverkar barn och unga både innehåll och utformning. För nyblivna föräldrar finns öppen förskola och samtalskvällar om föräldraskap. För vuxna finns bibelstudiegrupper, föreläsningkvällar och retreatdagar.

Den utmaning vi ser handlar framförallt om att rusta ideella medarbetare och finna former för undervisning bland vuxna. Många saknar en förankring i de bibliska berättelserna och det är en utmaning att på ett pedagogiskt sätt ge dem vidare. Metoden att *"dela tro, dela liv"* är därför en viktig ingång i det vuxenpedagogiska arbetet de kommande åren.

Vi behöver ta tillvara den kompetens som finns hos ideella medarbetare. Lärandet är en ömsesidig process där de anställda inte bara är utförare av verksamhet utan också möjliggörare för ideella medarbetare.

Diakoni

Diakonin har sin utgångspunkt i dopet och Guds kallelse att möta, tjäna och ha omsorg om medmänniskan.

Att utöva diakoni är därför alla döptas kallelse. Detta innebär att vara med och verka för ett gott samhälle i en föränderlig värld.

Pastoratets diakoner har ett särskilt uppdrag att påminna om denna kallelse och att samordna de diakonala uppgifter som kräver specialkompetens. Vi gläds över ett välutvecklat och medvetet diakonalt arbete. Kyrkans samtalsmottagning för vuxna har möjlighet att ge stöd och hjälp i utsatta livssituationer. För barn och ungdomar driver vi Pelikanen, vars medarbetare har specialistkompetens för att stötta barn som lever i familjer där det finns

missbruk, psykisk ohälsa, våld och separationer. Under 2019 fick Pelikanen nya lokaler vilket ger möjlighet till en expanderande verksamhet.

De ideellas delaktighet är av avgörande betydelse, inte minst vid verksamheterna på äldreboenden, i second hand-butiken *"Hos Marta och Maria"*, samt i integrationsarbetet.

Mission

Mission är till sitt väsen relation och kommunikation, där vi i Stenungsund får vara en del av Guds mission i världen. En stor utmaning i vår tid är bristen på ett gemensamt religiöst språk och gemensamma berättelser. Därför behöver vi som kyrka öva upp en slags tvåspråkighet i relation till dem vi sällan ser i olika grupper eller gudstjänster.

I detta samtal är närvaron på internet och vår församlingstidning goda kanaler. Särskilt viktigt är det att vi stärker kommunikationen med barn och ungdomar.

Ytterligare en utmaning är synligheten i det offentliga rummet och behovet av fortsatt goda relationer och nätverk i Stenungsund.

De som söker sig till vårt pastorat skall få ett positivt och likvärdigt bemötande oavsett ålder, etniskt ursprung, religion, kön, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Konkret innebär detta t.ex. att pastoratets präster viger samkönade par och att vi vill bereda möjlighet för invandrare och nyanlända att på ett delaktigt sätt fira gudstjänst. För oss är det viktigt att synliggöra att vi är en del av den världsvida kyrkan. Här finns t.ex. pastoratets internationella grupp som inspirerar till engagemang.

*"gudstjänsten skall
vara centrum i
församlingens liv"*

FÖRDELNING AV DEN GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN

Huvudansvaret för barnverksamhet samt för gudstjänstliv med tillhörande musikverksamhet är fördelat på respektive församling/distrikt.

I Stenungsunds pastorat finns tre kyrkor med söndagliga gudstjänster: Ödsmåls kyrka i Ödsmåls församling samt Norums kyrka och Kristinedalkyrkan i Norums församling. Varje gudstjänstfirande församling (Ödsmåls församling, samt Norums kyrka och Kristinedalkyrkan) har behov av att en gång per månad fira en gudstjänst som inte är huvudgudstjänst. Detta möjliggör t.ex. önskemål om musikgudstjänster/musik i kyrkan. I Stenungsunds kapell firas inte söndaglig gudstjänst varje vecka.

All övrig verksamhet planeras och genomförs på pastoratsnivå. Exempel på detta är: skolverksamhet, Pelikanen, Kyrka-Arbeitsliv, kyrkliga handlingar, verksamhet på äldreboenden, konfirmandverksamhet, ungdomsgrupp, kyrkans samtalsmottagning och vuxenundervisning.

PRIORITERADE OMRÅDEN Gudstjänsten

Vi vill att gudstjänsten skall vara centrum i församlingens liv. Varje del av pastoratet behöver hitta sin gudstjänstform och vi vill arbeta för att delaktigheten i gudstjänsterna ökas. Barn och ungdomars medverkan behöver bli tydligare och dopet synliggöras.

Kommunikation som mission

Genom pastoratets kommunikation vill vi på ett tydligare sätt stå i relation med församlingarnas alla medlemmar. Vi vill se över på vilka sätt vi kommunicerar med människor i olika åldrar och vi vill hitta strategier för att särskilt bemöta de som är nyinflyttade, de som inträder i kyrkan samt de som går ur Svenska kyrkan. Den medvetna kommunikativa hållningen berör alla medarbetare och syftar till att tydliggöra det evangelium vi fått att förvalta.

Idealitet

Församlingarnas arbete vilar på såväl anställda som ideella medarbetare. Vi vill möjliggöra för fler att bli ideella medarbetare i pastoratets olika verksamheter. Därför vill vi uppmuntra, utmana och undervisa i medarbetarskap utifrån dopkallelse. På lång sikt vill vi verka för att anställda blir mindre av utförare och mer av möjliggörare som inspirerar och leder ideella.

*”Därför vill vi uppmuntra,
utmana och undervisa i
medarbetarskap”*

BARNKONSEKVENSANALYS

I arbetet med FIN har barn bidragit med konkreta synpunkter om vilka verksamheter som är viktiga för dem. Barn ska få lika eller bättre förutsättningar än andra grupper. Vi vill sträva efter att gudstjänster och verksamheter inkluderar barnens perspektiv och i såväl planering som genomförande. Barn som lever nära våld, missbruk och psykisk ohälsa ska särskilt uppmärksammas i församlingens diakonala arbete.

DOMKAPITLETS REGLER

1. Minsta antalet huvudgudstjänster med nattvard under ett år

Domkapitlet har beslutat att huvudgudstjänst med nattvard firas 52 gånger per kyrkoår i Norums församling samt 26 gånger per år i Ödsmåls församling.

2. Huvudgudstjänster i församlingar i pastorat

Domkapitlet har beslutat att huvudgudstjänst firas 40 gånger per år i Ödsmåls församling, 60 gånger per år i Norums församling.

3. Ekumeniska huvudgudstjänster Domkapitlet har beslutat att ekumenisk huvudgudstjänst får firas 2 gånger per år i Stenungsunds pastorat.

4. Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsten

Domkapitlet har beslutat att minst en av pastoratets kyrkomusiker skall vara försteorganist.

5. Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer men har medgivit dispens för att kunna erbjuda ett övernattningsfritt konfirmentionsalternativ.

6. Ekumeniska avtal

Pastoratet har ekumeniskt samverkansavtal med Kopperskyrkan som tillhör Eumeniakyrkan.

7. Prästtjänster

Redogörelse för prästjänters disponering i pastorat
Stiftsstyrelsen har beslutat att minst tre komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. Utöver detta har pastoratet ytterligare en komministertjänst inrättad.

Pastoratets prästtjänster är disponerade på församlingarna enligt följande:
Ödsmåls församling har en prästtjänst, Norums församling har tre prästtjänster där en har tjänsteställe i Norums distrikt och två har tjänsteställe i Kristinedals distrikt. Prästerna har huvudansvar för att leda och utveckla det lokala gudstjänstlivet i varje distrikt/församling men tjänstgör i hela pastoratet.

8. Övriga tjänster

I pastoratet finns fem diakonbefattningar.

9. Kyrkor i pastoratet

I Ödsmåls församling: Ödsmåls kyrka
I Norums församling: Norums kyrka, Kristinedalkyrkan och Stenungsunds kapell.

10. Kyrkornas nyttjande

1. Norums församling:

a. Norums kyrka nyttjas 3,6 gånger per vecka.

Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster, gudstjänst för små barn, kyrkliga handlingar.

b. Kristinedalkyrkan nyttjas 2,7 gånger per vecka.

Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster, gudstjänst för små barn, veckomässor, kyrkliga handlingar.

c. Stenungsunds kapell nyttjas 1,8 gånger per vecka.

Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster, veckomässor, kyrkliga handlingar.

2. Ödsmåls församling:

Ödsmåls kyrka nyttjas 1,9 gånger per vecka.

Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster, gudstjänst för små barn, kyrkliga handlingar.

På lång sikt vill vi nyttja Stenungsunds kapell till fler gudstjänster under året.

11. Den språkliga mångfalden

Vi bedriver ingen själavård eller kyrkliga handlingar på minoritetsspråken. Om behov uppkommer kan vi förmedla vidare kontakt på individnivå, vilket också kan innebära tolkhjälp.

Vi firar inga gudstjänster på andra språk än svenska då vi inte uppfattat ett uttalat behov i pastoratet. Vi bedriver inte heller övrig verksamhet på andra språk.

